

i de l'ànima. Als Estats Units, el poema èpic consisteix en la descripció de les accions que van acórrer al oest americà, amb la creació d'una tipologia i unes claus argumentals definides. L'èpica es va fer des del cine i no pas des de la literatura. John Ford és «l'anònim» autor de la *Chanson de Roldan*, *El rei Artur* o *El Mio Cid* versió EUA: *La diligencia* i *Centauros del desierto*. És possible que el cinema nord-americà hagi arribat en poques ocasions a la lírica de Chaplin.

Diuen que Hollywood no és gran cosa com a ciutat, tanmateix, a Hollywood, molts literats hi atenuaven la necessitat econòmica: W. Faulkner. A Hollywood, un escriptor, la vida del qual es confon amb la pel·lícula, va morir arruïnat: Scott Fitzgerald. *El Gran Gatsby* és una pel·lícula sobre la vida de Fitzgerald? És una novel·la sobre el cine que va escriure Fitzgerald i que després fou una cèlebre pel·lícula?

Josep Conrad va escriure un extraordinari relat titulat *El cor de les tenebres* que parla de l'obsessió per arribar al final, a través d'un camí impossible, on ens espera la resposta. No es tracta d'un viatge iniciatiu, sinó d'un viatge cap al coneixement. Aquesta idea-obsessió va inspirar dues grans pel·lícules, diferents, però apassionants: *Apocalipsis Now* de F.F. Coppola i *El corazón del bosque* de M. Gutiérrez Aragón. Vietnam i Astúries: la guerra com a fons.

A tall de resum: Marilyn Monroe. La seva infantesa havia pogut ser escrita per Dickens. Tota la seva vida va ser un fulletó. Va interpretar moltes pel·lícules. Es va casar, entre d'altres, amb un escriptor: Arthur Miller. Un altre escriptor, Norman Mailer, és qui, literàriament, s'ha acostat més a Marilyn. Han estat molts els escriptors que li han dedicat frases encertades i plenes de tendresa; d'altres, afeccionats, literats de cap de setmana o ressaca han escrit poemes, cartes, pregàries i, fins i tot, conjurs. Gràcies a ella, André Bazin va descobrir que l'erotisme cinematogràfic resideix entre la cuixa i el pit. Terenci Moix va escriure que el dia que va morir Marilyn el segle va